

EN
TER
GAU
JA

PÄHKLINÄPI SEIKLUSED GAUJA RAHVUSPARGIS

TEEJUHT
LASTEGA PEREDELE

“Pähklinäpp, pähklinääpp!”, pinises tungiv hääleke otse siinsamas läheduses. Pähklinäpp kõhvitse oma saba. Sellelgi ei tulnud enam sugugi und. Kohevil nagu öökull, kõdistas saba oma peremehe nina. “Kõik on minu vastu, miks pean ma nii varakult tõusma,” porises Pähklinäpp, unistesse silmadesse tikkumas veel eelviimane juhulik päikesekiir. Kellele küll kuulus see peenike hää! Pesaõone sissekäigu juures vehkis tiibu roheline kiil.

“Hommikust!”

“Õhtust!” kikutas kiil naerda ja lendles siis allatuult minema.

Pähklinäpp asus oma hommikusi (õhtuseid) harjutusi tegema. Ta oli mõnusalt pontsakas loomake, keda suuremad loomad mõnikord rotiga segi ajasid, seepärast hoolitses ta eriti püüdlikult just oma selle ande eest, mis teda äravahetamatult tollest teisest närilisest eristas. Pähklinäpp oskas nimelt hüpata. Ja veel kuidas! Sellest sarapuust tolle kuuseni ja siuhti – oih, peaaegu oma puuõõnest mööda. Mullu, kui sai sugulastel külas oldud, korraldasid noored onupojad võistluse. Niisama kodustes tingimustes, justkui ei midagi erilist. Ent Pähklinäpp hüppas tookord koguni kümne meetri kaugusele! Ja sai auhinnaks terve komplekti metspähkleid närimiseks. Oli see vast maitsev! Pähklinäpp välgutas oma alalõpmata kasvavaid esihambaid ja, andunud hetkeks mälestustele, tundis äkitsi vajadust mingit laadi väikese näksimise järele, nagu näiteks õrnmõrkja maitsega pajuoksakesed. Tuleb end pesast välja ajada. Vana harjumuse kohaselt luges Pähklinäpp üle varbad oma taga- ja esikäppadel – kümme ja kaheksa. Just nii palju, kui tarvis, et õhtusel tunnil teele asuda. Aga kuhupoole? Toreدام oleks ju seigelda üheskoos mõne sugulashingega, aga mis parata. Nagu ütleb kibraste ristiema – kogu elu on veel ees.

📍 Lēdurga dendropark

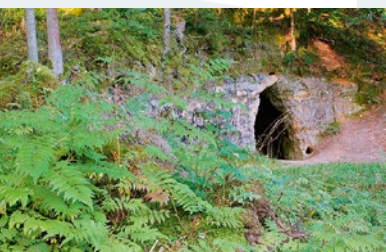
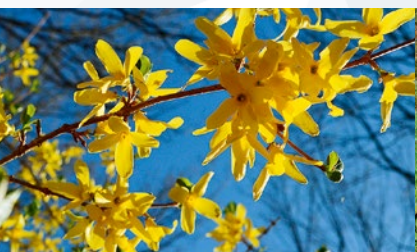
Matka Lēdurga dendropargis ja naudi selle muinasjutulist metsa! Vaata putukate hotelli, legendirohket Mudurga kivirahnu, metsavigvameid, puuskulptuure ja tähe märkide ringi. Valmista endale ehteid, amulette ja vibu ning sulandu loodusega! “Dendroparks”, Lēdurga, t. +371 25549747 www.ledurgasdendroparks.lv GPS 57.3142, 24.7596

📍 Kubesele matkarada

Naudi Lāti puutumatu looduseilu - Runtiņupīte jõe kiiret voolu, Saulstaru settekiivimit, Lielo rahnu, saladuslike koopaid ning maalilisi ürgorge. Naudi koos perega piknikut vaadeldes Koiva jõekäärusid. Jaluta Lilija labürindis Krimulda kiriku juures ning tutvü vanema Kaupo ja Muinas-Lāti ajalooa Ceļinieku tarekeses. GPS 57.1636, 24.7684

📍 Reinis Golfklubi

Tee oma esimesi samme golfi maailmas! Mine jala- või jalgrattamatkale Koiva Rahvuspargis! Einesta Reīna Café-s! Ööbi meie hubastes kámpingumajakestes! Naudi suve koos perega! “Kalnzāķi”, t. +371 29272255, www.reinatrase.lv GPS 57.1802, 24.8179

Kõigepealt otsustas Pähklinäpp külastada oma sugulast Kuradikoopa kobrast, et näha, kuidas edenevad vanaema vennapoja lakkamatud ehitustööd – ja kes teab, ehk õnnestub seal sattuda ka oma himustatud pajuoksakeste peale.

Väledate hüpetega liikus Pähklinäpp edasi mööda metskitsede poolt sisse tallatud rada. Hinzenbergi, tänapäevase nimega Inčukalnsini oli tema pesaõonest kaks tundi hüpata. Näe, juba tuttav käänak Gauja ehk Koiva jõe orus, metskitsede rada jookseb ühte kahejalgsede rajaga, ja juba veerebki loomake kukerpallitades Kuradikoopa valgesse liiva. Nuhutab õhku – lõhnab jõe järele. Pähklinäpp teab, et just siinsamas – otse selle koopa kõrval, kuhu inimesed küll sisse poevad, aga kus nad sugugi ei ela, vaid uurivad üksnes koopaseintele kraabitud kirjutisi, millest mõned on isegi kakssada suve vanad – siinsamas kõrval voolab jõeke nimega Stalšēnupīte. Ja juba silmabki ta kenakest oksakuhilat.

“Ahaa, tere-tere, tule aga sisse,” kutsub lahke, veidi kähisev hää.

“Mis sa kostad, ega sul juhtumisi pajuoksakeste järele isu ole? Lase aga hea maitsta, pisike, küllap sügelevad sul hambad niisamuti kui meilgi.”

Inčukalnsi spordikompleks

Ujumisvoimalus, mullivann ja saun, trenaažõõrisaal, spordisaal, kohvik. Saab mängida vorkpalli, korvpalli, saalihokit, sulgpalli, lauatennist. Zvaigžņu iela 2a, Inčukalns, t. +371 67957950, www.incukalns.lv GPS 57.1013, 24.6823

Rāmkalni aktiivse puhkuse keskus

Puhkus koos perega – soit liukelguga, jalgratta- ja paadilaenus, lustida saab erinevatel atraktsioonidel. Maitsvad söögid, poest saab kaasa osta kohapeal valmistatud horgutisi. “Vītinkalni”, t. +371 29100280, www.ramkalni.lv GPS 57.1248, 24.6585

Bonsaipark

Nautige rahu ja harmooniat, tunnetage Jaapani hingust. Näha saab bonsaisid ja koi karpkalu, pargi teemajakeses saab aga kiirustamata rüübata jaapani teed. “Sprīdiši”, Krustiņi, t. +371 29465119, www.bonsai.lv GPS 57.1221, 24.6555

Zuši puhkekoht

Voimalus ratsutada instruktori juhendamisel kaunis metsanurgas. Koige pisemad saavad ratsutada poniga. “Zuši”, Krustiņi, t. +371 28327110, GPS 57.1296, 24.6293

Inčukalnsi Kuradikoobas (Velnala)

Esiisade kultuskoht, mis kujunes jääaja järel umbes viie tuhande aasta eest. Kuulatage maa-aluse vee hääli, mis jouavad teieni koopasügavustest. GPS 57.1266, 24.6438

Noorte ratsakooli spordikeskus

Ratsutamine hobuse voi poniga. Tutvuge graatsiliste hobuste ja nende elukohaks oleva talliga asja-tundliku giidi juhitud ekskursioonil. “Zustrenes”, Inčukalna pag., t. +371 28677177, www.latvianhorses.lv

Subway Inčukalns

Naudi maitsvat vōileiba ja salateid kohapeal vōi vōtta kaasa piknikule! Riia-Pihkva mnt 37.km, Inčukalns GPS 57.1136, 24.6277

Kobras näitas Pähklinäpile oma suurt uudist – kõrkjaparve, millel koprapojad kolasisd Loja ja Gauja jõe vahet. Pähklinäpi silmad löid särava. Ehk tohiks väheke ringi sõita?

Pähklinäpp juhtis parvekest kindlalt kuni hetkeni, mil üks veepööris hakkas seda ringi keerutama ja loomake mõistis, et on jõudnud Gauja jõe riukalikesse vetesse. Teda päästsid nüüd vaid tagakäpad, mille abil ta end keerisest välja tüürida suutis. Vinetavas koidukumas suigatas väsinud Pähklinäpp unele.

“Sa oled vesirott, kas pole?” Keegi väikeste ümarate kõrvade ja särava kasukaga loom kookis Pähklinäpi koos kogu tema parvega kaldale.

“Mina? Rott?!” Ehkki unine, tõmbus Pähklinäpp turri, ent silmas siis pootshaaki saarma käppade vahel. See oli kena kollane kepp, kaunistatud roheliste-punaste kirjadega.

“Ahaa, kas meeldib? See on minu kepp. Vägagi tarvilik asjake. Sellised on meil, siguldalastel, kõigil juba kakssada aastat.”

Pähklinäpp oli jõudnud Siguldasse, Keisritooli jalamile. Demonstreerinud Pähklinäpile oma keppi, pani saarmas ta istuma õhutrammi, mis kihutas otse Krimuldasse. Juhhuu! Väike loomake reisis 42 meetri kõrgusel üle Gauja jõe.

VÄRVI JA TÄIENDA SILLAPILTI!

Seikluspark Mežakaķis (Metskass)

Proovige järele, kuidas on kondida mööda puid, kuhu on kinnitatud takistusrada pingul trosside, vorkude, sillakeste ja redelitega, ning püüdke kinni tuul pikal allalaskumisel. Kummihüpped batuudil, sünnipäeva tähistamine, talvel võimalus lihvida suusaoskust. Senču iela 1, Sigulda, t. +371 67976886, www.kakiskalns.lv GPS 57.1431, 24.8291

Sigulda lossimäed

Külasta Liivimaa orduossi varemeid ning lase oma häätel kõlada Sigulda Ooperipäevade lavalt! Põika sisse käsitöökodadesse ja õpi vanu ameteid – paberivalmistamist, kangakudumist, pottsepatööd, jalutuskeppide valmistamist, nahatöötlemist, ehte- ning teisi kunste!

Pils iela 16, Sigulda, t. +371 67970263, www.tourism.sigulda.lv GPS 57.1656, 24.8506

Väike Imedemaa

Tee suuri tegusid maailmas, kus koik on 87 korda väiksem kui päriselus – siin void ise koostada oma pisikese maailma maketi, istutada puid, rajada teid, uurida uusimaid tehnoloogiaid, kontrollida, kas autod ja inimesed järgivad liikluseeskirju, panna tööle vabrikuid, purskkaeve, valgusfoore, kauplusi, koole ja isegi rongi juhtida!

Puku iela 2, Sigulda, t. +371 28308377, www.mazabrinumzeme.lv GPS 57.140536 24.818317

Sigulda tuur elektromobiiliga

Kasutage võimalust tutvuda Siguldaga loodussobralikus soidukis soites, teie küsimustele vastab elektromobiili giid. t. +371 26022919, www.impresso.lv

Sigulda Spordikeskuse veepark

Külastage Sigulda Spordikeskuse veeparki, kus saate lihvida oma ujumisostkust 25 m basseinis, nautida veeatraksioone, kolme erinevat sauna, SPA-vanne ning vastuvoolu basseini!

Ata Kronvalda iela 7A, Sigulda, t. +371 67973111, www.siguldassports.lv GPS 57.158806, 24.857617

Fischer Suusakeskus

Suviti pakume võimalust harrastada rulluisutamist ja rollersuusatamist, talviti – nautida murdmaasuusatamist Ida-Euroopa ainsal kunstlume rajal.

Puku iela 4, Sigulda, t. +371 67970262, www.siguldassports.lv GPS 57.140182, 24.816723

Makara turismibüroo

Paadisoit Gaujal, avastage enda jaoks Gauja rahvusparki liiva-kivipaljandid.

Peldu iela 2, Sigulda, t. +371 29244948, www.makars.lv GPS 57.1577, 24.8371

Sigulda

Jalgpalligolfipark

Veeke päev looduses ja muutke see kaasahaaravaks elamuseks! Ületage jalgpalliga takistusrada! t. +371 26022919, www.siguldafutbolgolfaparks.lv GPS 57.1927, 24.8720

Seikluspark Tarzāns

Lahutage meelt takistusradadel, sõitke järsaku kelgurajal, hüpake batuudipargis, katsetage oma julgust katapultil või nautige Koiva ürgoru vaateid isteliftist!

Peldu iela 1, Sigulda, t. +371 27001187, www.tarzans.lv GPS 57.159627, 24.838678

Krimulda valge lossi juurest leidis Pähklinäpp pasknääri maha unustatud tõruhunniku, kinnitas tublisti kõhtu ja näe – juba hakkasid käpad sügelema uute seikluste järele. Mis küll võiks takistada läbi rändamast tervet maailma? Taurētājkalsi māgi, Väike koobas, Gutmani koobas. Seejärel algasid juba tulbad liivakivipaljandite nimetustega – Elpju, Tītmaņu paljand. Stopp! Launagsi ehk Ūhtuote paljand! Sellest punakast liivast olla leitud dinosauruste-eelsest ajast pärinevaid kalu, ent ehkki Pähklinäpi vatsake koriseb, on ema öelnud, et nii iidsed asjad süüa ei kõlba.

Pähklinäpp läheb, kuhu nina juhib. Nina on ühe lõhna kinni püüdnud, loomake lippab kiiremini, lõhn muutub tugevamaks ja – koon pörkub vastu liivakiviseina. Phäh! Jälle liiv! Aga ei, lõhnab hoopis magusa juulikuu järele. Nagu sõdurid, valvavad moosipurgid koopariiuheid. Aa, Pähklinäpp on ju kuulnud Līgatne koobastest. Neid olevat üle kolmesaja. Ja kõigis neis moos? Siis võiks ju mõnd purki ka lähemalt uurida.

Ja täissöönud loomake tõmbas end kerra kenas kuuselaastudega täidetud kastikeses.

AITA
PÄHKLINÄPI
MOOSINI
JÕUDA!

Līgatne koopad

Uurige läbi koopad, kuhu kohalikud on ehitanud keldrid maiuste hoidmiseks, ja katsuge ette kujutada, milline vois olla paberivabriku tööliste elu 200 aastat tagasi.
Sprīņu iela 2, Līgatne,
t. +371 64153169, 29189707,
www.visitligatne.lv
GPS 57.2339, 25.0395

Līgatne loodusrajad

Tasakesi ja väga ettevaatlikult saab siin jälgida mesikäppade tegutsemist, ilveste ja potrade käitumist, rebaseperede kavalaid mängu, vaadata silma tarkadele öökullidele, tervitada südamlikult oravaid. Võimalus ronida vaatetorni.
Līgatnes dabas takas, Līgatnes pag.,
t. +371 64153313, 28328800,
www.gnp.lv, GPS 57.2487, 25.0299

Vienkoči park

Puidust valmistatud esemetega saab tutvuda Vienkoči pargi mänguväljakul mängides ja kohtudes Vienkoči päkapiku, kassikaku-poegade, jānes-pikkorva ning teiste pargi elanikega. Saab uudistada liivamaja ja looduslikke ehteid.
"Vienkoči", Līgatnes pag.,
t. +371 29329065, www.vienkoci.lv
GPS 57.0113, 25.0252

Līgatne Käsītōomaja

Võimalus valmistada paberit, võtmehoidjat, proovida viltimist, keramist ja kangakudumist! Palume tulekust ette teatada!
Pilsoņu iela 4, Līgatne,
t. +371 29123825,
www.visitligatne.lv/amatnieku-centrs
GPS 57.2325, 25.0429

Muinasjutumaja

Vaadake sisse imesid täis muinasjutumaailma, proovige koos muinasjututegelastega kätt iidsetes ametites ja tutvuge tööriistadega. Saate teada, kus on peidus draakonimuna, miks noid oskab noiduda ja veel palju huvitavaid asju.
Pilsoņu iela 5a, Līgatne,
t. +371 20588857,
www.visitligatne.lv/pasaku-maja
GPS 57.2346, 25.0483

Vōrgupark

Kiikuge puulatvade kohal ja nautige unikaalset võrkude labürinti – närvekõditavat, kuid ohutut atraktsiooni nii suurtele, kui väikestele! Avatud iga päev, külastusest palume ette teatada
Gaujas iela 4, Līgatne,
t. +371 25779944, www.tikluparki.lv,
info@tikluparki.lv,
facebook.com/tikluparksLigatne/
GPS 57.2361 25.0379

Rakši puhkekompleks

Võimalus sõita kaameleid ja nendega ka ratsutada. Jalutuskäigud laamadega. Batuut. Drabešu pag., t. +371 20009097, www.kamieli.lv GPS 57.2756, 25.1979

Zvārte liivakivipaljand

Ronides trepist üles kaljule avaneb vaade ümbrusele ültalt poolt. Drabešu pag., t. +371 25669935, www.amata.lv GPS 57.2474, 25.1423

Ozolkalnsi suusa- ja puhkeparks

Lennake nõõride abil puult puule. Laenutage paat ja soitse allavoolu, öö on võimalik veeta kämpingus. Talvel aga suusatage nii, et tuul korvus vihiseb. "Saulkrasti", Drabešu pag., t. +371 26400200, www.ozolkalns.lv GPS 57.2943, 25.2220

Žagarkalnsi aktiivse puhkuse keskus

Suvel saab paadiga mööda Gaujat soites kogeda iga joekääruga taga ootavaid üllatusi, talvel soita lumelauaga. "Žagarkalns", Drabešu pag. ja Cēsis, t. +371 26266266, www.zagarkalns.lv GPS 57.2981, 25.2268

Ieriķi veskirada

Otsige vetevaimne Melderupīte joekese sildade all. Näha saab vana veskite asukohta, veskiratast, jugasid ja lillseadeid. Pimedes roomustab silma valguskiirte mäng. Ieriķi, Vidzeme maanteel 72. km, t. +371 28396804, www.ierikudzirnavas.lv GPS 57.2008, 25.1707

Ceciļu loodusrada

Võimalus tutvuda kauni loodusega – vaadelda Ceciļu kivimit ja Kumanda jõge, avastada Dančupīte kanjonit. Kumadas iela 2, Ieriķi, Drabešu pag., Amatas nov., t. +371 29477700, 26457649, www.cecilutaka.lv GPS 57.2091, 25.1705

Āraiši tuulikud

Saab näha, kuidas veskite neljal korrusel töötavad vanaaegsed mehhanismid. Jahvatage käsiveskiga jahu ja vaadake, kuidas teradest saab leib. Āraiši, Drabešu pag., t. +371 29238208, www.amata.lv GPS 57.2457, 25.2712

Āraiši arheoloogiline muuseum-park

Vaadake sisse muistsete latgalite argiellu 9.–10. sajandil. Katsuge ette kujutada, mis tunne oleks elada kindlustatud järveasulas. Āraiši, Drabešu pag., t. +371 25669935, www.araishi.com, www.amata.lv GPS 57.2517, 25.2824

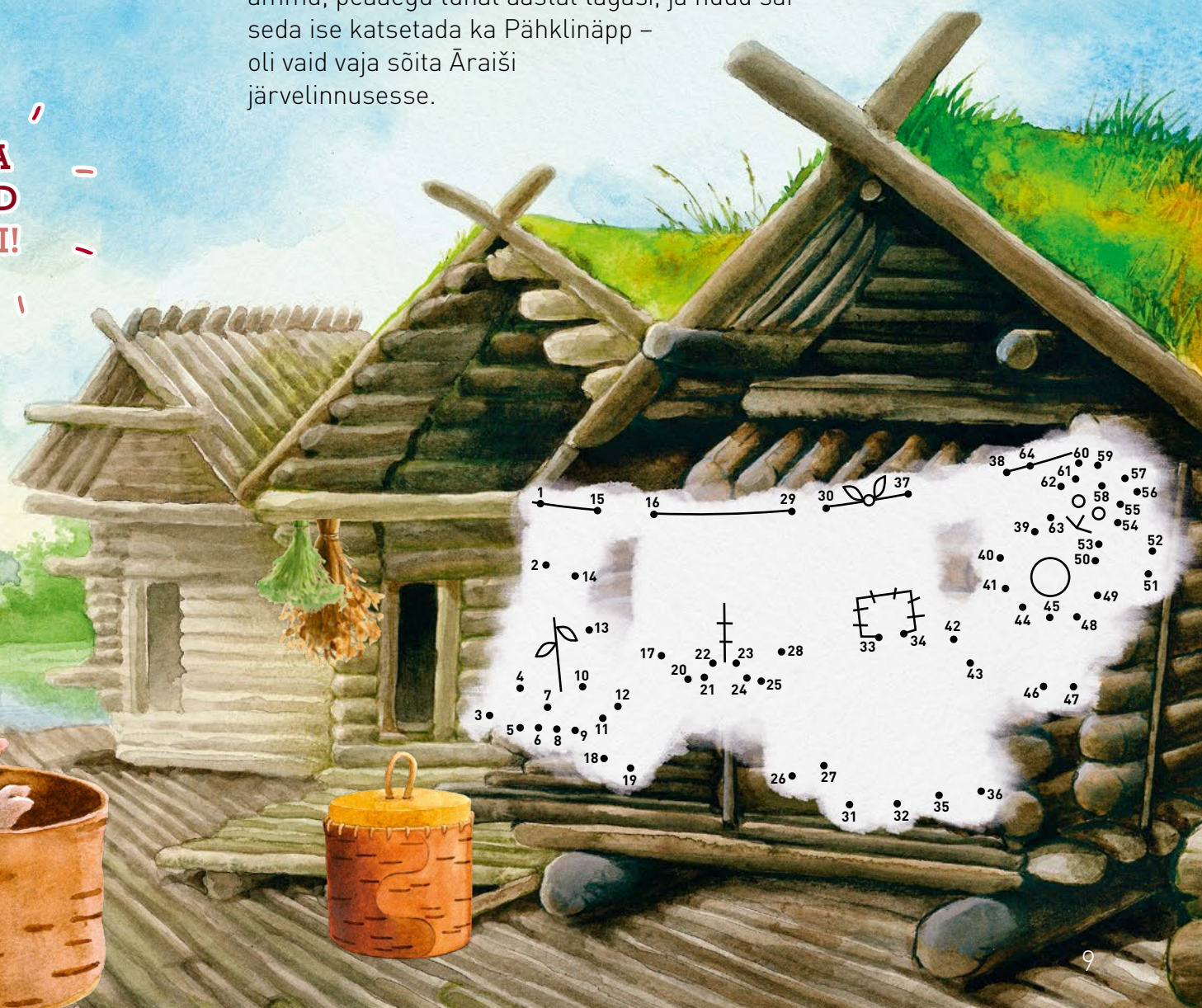
Talu Lejas Suces

Siin saab juttu puhuda igat sorti koduloomade ja -lindudega. Et vestlus onnestuks, tuleb külastus eelnevalt kokku leppida! "Lejas Suces", Nītaures pag., t. +371 29174211, www.zalaisgrozs.lv GPS 57.0552, 25.1799

ÜHENDA
NUMBRID
JA VÄRVI!

Pähklinäpp ärkas kõikumise peale. "Kas kõlad töid kohale? Tore on, pane siiasamma majakesse. Vööde himustajad on mind täitsa ära kurnanud," sõnas mingi hääl. Pähklinäpi kõikumine lõppes ja kahe kõndija sammud kaugenesid. Tuul sahistas pilliroos, kusagil pladises vesi. Pähklinäpp tundis käppade all siledaid palke. Āraiši järvelinnus – nii oli ju kirjutatud puukastile, kuhu ta magama oli pugenud. Oo, kui vahva koht! Pähklinäpp krabistas ringi mööda palkidest seinu ja leidis sealt puust nuge, tohust vakkasid ja ritta riputatud lõhnavaid teekimbukesi, sarvest plaadikeste külge olid aga seotud värvilised lõngad ja nõnda oli valmistatud kauneid vöösid! Tuli välja, et just niimoodi kooti kunagi ammu, peaaegu tuhat aastat tagasi, ja nüüd sai seda ise katsetada ka Pähklinäpp – oli vaid vaja sõita Āraiši järvelinnusesse.

Inčukalnsi TIK

Atmodas iela 4, Inčukalns,
t. +371 67977310,
www.incukalns.lv
GPS 57.0979, 24.6871

Sigulda TIK

Ausekļa iela 6, Sigulda,
t. +371 67971335,
www.tourism.sigulda.lv
GPS 57.1531, 24.8537

Sigulda TIK "Gūtmaņala"

Turaidas iela 2a, Sigulda,
t. +371 61303030,
www.tourism.sigulda.lv
GPS 57.1762, 24.8468

Gauja rahvusparki infokeskus – Līgatnes dabas takas (Līgatne loodusradjad)

Līgatnes dabas takas, Līgatnes pag.,
Līgatnes nov., t. +371 64153313,
www.daba.gov.lv
GPS 57.2484, 25.0154

Augšlīgatne TIK

Nītaures iela 5, Augšlīgatne,
t. +371 64153169, 29189707,
www.visitligatne.lv
GPS 57.1840, 25.0355

Līgatne TIK

Springu iela 2, Līgatne,
t. +371 64153169, 29189707,
www.visitligatne.lv
GPS 57.2335, 25.0396

Amata TIK

Āraiši, Drabešu pag., Amatas nov.,
t. +371 25669935; www.amata.lv
GPS 57.2517, 25.2824

Pārgauja TIK

"Ezeriņi", Stalbes pag.,
Pārgaujas nov., t. +371 26620422,
www.pargaujasnovads.lv
GPS 57.3757, 25.0391

Cēsis TIK

Baznīcas iela 1, Cēsis,
t. +371 28318318,
www.tourism.cesis.lv
GPS 57.3125, 25.2716

Priekuļi TIP

Cēsu prospekts 5, Priekuļi,
Priekuļu nov., t. +371 29362837,
www.visit.priekuli.lv
GPS 57.311, 25.353

Valmiera TIK

Rīgas iela 10, Valmiera,
t. +371 26332213,
www.visit.valmiera.lv
GPS 57.5385, 25.4210

Valmiermuiža TIP

Dzirnavu iela 2, Valmiermuiža,
Burtņieku nov., t. +371 29135438,
www.valmiermuiža.lv
GPS 57.5558, 25.4314

- 22 | Vienkoči park
- 23 | Muinasjutumaja
- 24 | Vörgupark
- 25 | Rakši puhkekompleks
- 26 | Zvārte liivakivipaljand
- 27 | Ozolkalni suusa- ja puhkepark
- 28 | Žagarkalni aktiivse puhkuse keskus
- 29 | Ieriķi veskirada
- 30 | Ceciļu loodusrada
- 31 | Āraiši tuulikud
- 32 | Āraiši arheoloogiline muuseum-park
- 33 | Talu Lejas Suces
- 34 | Cēsisse lossikompleks
- 35 | Z(lin)oo teaduskeskus
- 36 | Cīruliši loodusrajad
- 37 | Pūha allikas (Svētavots)
- 38 | Laureta kūnlatōōkoda
- 39 | E. Veidenbaumsi memoriaalmuuseum Kalāčis
- 40 | Brīvnieki rajad
- 41 | Pāikesepark Priekuļis
- 42 | Krūmiņi Leivamaja
- 43 | Suur Pōrgu (Lielā Ellīte)
- 44 | Bassein Rifs
- 45 | Gauja tramm
- 46 | Valmiermuiža ōllepruulikoda tallid
- 47 | Valmiera Pūha Siimeoni kirik ja vaatetornr
- 48 | Gauja Jārskude kallaste Tundmuste park ja rada puude otsas
- 49 | Avoti aktiivse puhkuse keskus, BMXi muuseum ja kuulsuse saal
- 50 | Valmiera muuseum
- 51 | Viksi muinasjutupark
- 52 | Tūnnimuuseum
- 53 | Vaidava jārv
- 54 | Tōūkūlīkute kasvandus Mežiņi
- 55 | Sietīņezise liivakivipaljand
- 56 | Rancho veelauapark
- 57 | Neikenkalnsi helide salu
- 58 | Vecupīte loodusinfokeskus
- 59 | Apāļkalnsi kāmping
- 60 | Ungurmuiža mōis
- 61 | Vējiņi maa-alused jārvud
- 62 | Mārkuļīči jahispordi- ja puhkevāļjak
- 63 | Ezeriņi loominguline tōōtuba
- 8 | Reinis Golfiklubi
- 9 | Lēdurga dendropark
- 10 | Kubesele matkarada
- 11 | Seikluspark Mežakāķis (Metskass)
- 12 | Seikluspark Tarzan
- 13 | Sigulda lossimāed
- 14 | Fischer Suusakeskus
- 15 | Sigulda Spordikeskuse veepark
- 16 | Sigulda tuur elektromobiiliga
- 17 | Makara turismibūroo
- 18 | Vāike Imedemaa
- 19 | Līgatne koopad
- 20 | Līgatne loodusradjad
- 21 | Līgatne kāsitōōliste keskus
- 1 | Inčukalnsi spordikompleks
- 2 | Rāmkalni aktiivse puhkuse keskus
- 3 | Bonsaipark
- 4 | Zuši puhkekoht
- 5 | Inčukalnsi Kuradikoobas (Velnata)
- 6 | Noorte ratsakooli spordikeskus
- 7 | Subway Inčukalns

Cēšise lossikompleks

Voimalus votta ette jalutuskäik laternavalgel keskaegse ordulossi varemtes ja lahendada nahkhiirepoeg Valtersi ette valmistatud ülesanded. Uues lossis saab tutvuda Lāti ajaloo ja nautida lossi tornist avanevat vaadet linnale. Pils laukums 9, Cēsis, t. +371 26576111, www.cesupils.lv GPS 57.3132, 25.2714

Cīruliši loodusrajad

Kondides läbi 2,5 km pikkuse korrastatud jalutusmarsruudi saab teada, kuidas on arenenud Gauja ūrgorg jääajast tänaseni. Pöörake tähelepanu looduse rajatud imelele – Peegelkaljud (Spoguļu klintis), Dzidravotsi allikas, Līgava ja Cīruliši koopad, liivakivipaljandid ja kobraste elupaigad. Mūrlejas ielas galā, Cēsis GPS 57.3072, 25.2212

Z(in)oo teaduskeskus

Siin saab teist toeline teadlane, kes uurib tehnoloogiaid ja kontrollib loodusseadusi. Hüpates on võimalik oppida matemaikat ja kiikudes gravitatsiooni, saab näha, kuidas toimib hoardejoud, soites just selleks otstarbeks ehitatud kartautodega, saab näha heli, ehitada hammasülekanne, avastada katapuldi tööpohimotted, ehitada ja juhtida roboteid, näha välku ja uurida mitmesuguseid teisi nähtusi ja loodusseadusi. Jāņa Poruka iela 8, Cēsis, t. +371 25400228, www.zinoo.lv GPS 57.3150, 25.2884

Pähklinäpp silkas mööda puutüve üles ja plaanis just mõnusasti nahka pista silmajäänud rööviku, kui kõlas bzzzzzz ja miski laperdas Pähklinäpi õhtusöögiga minema. Nahkhiir! Selgus, et nahkhiir Valters oli parasjagu teel oma talvekorterisse Cēšise ehk Vōnnu ordulinnuse keldris. Ta lubas Pähklinäpi jaoks mõne muu söögipala kinni püüda,

kui see vaid tuleks talle teekaaslaseks. Valters edvistas küll mõnevõrra oma päritoluga, olles nime saanud Liivi ordu meistri ja Vōnnu linnuse komtuuri Walter von Plettenbergi järgi, kuid muidu oli ta lahe sell. Hästi, rändame!

Siin näeb tõesti kõik välja nagu vanadel aegadel! Inimesed kõnnivad ringi, küünlad laternais, Valters aga kutsub Pähklinäpi kaasa oma keldrisse. Väikese loomakese sabakarvad tõusevad püsti – keegi tädi vaatab talle otse näkku. "See on ju vaid nukk," rahustab Valters. Selline olevat kord välja näinud üks neist julgetest daamidest, kes 16. sajandil ei olnud nõus Vōnnu linnust vaenlase kätte andma. Väljas

pargis on sellegipoolest

toredam. Kõlab

muusika ja mõned

inimesed laulavad

päris kenasti.

"Kunstifestival," –

tabab Pähklinäpi

vilgas kõrv Valtersi selgituse.

Püha allikas

Jalutuskäigul maalilises looduses võib kuulata legendi saladustega ümbritsetud pühast allikast ja saada osa iidsest rituaalist, ammutamaks jõudu allikaveest, millel on voime parandada silmanägemist ja tervendada keha. Atpūtas iela 12, Cēsis, t. +371 29460660, www.svetavots.lv GPS 57.3035, 25.2358

Maija park mänguväljakuga

Nautige iidset parki ja valgustatud purskkaeve! Kostitage parte ja musti luikesid, vaadake küülikuid ja kodulinde! Lastele mänguväljak batuudi, liumäe ja kiigega. Maija parks, Cēsis, GPS 57.314501, 25.273912

Laureta küünlatöökoda

Saate näha, kuidas valmivad erinevad rapsivahast küünlad ja proovida neid ka ise valmistada. Pļavas iela 7, Cēsis, t. +371 26673100, www.lauretacandles.com GPS 57.3120, 25.2781

"Kas sa veel kaua pōōnad, unihiir?" āratas Pāhklināpi Valtersi krabistamine.

"No ja siis? Just nagu sa ise armastaksid kangesti pāēvavalges asju ajada," mūhatas Pāhklināpp jonnakalt.

"Ja kuidas jāāb siis sarapuupāhklitega? Pāike loojub varsti, tahtsin sulle nāidata toredat sarapikku siinsamas Cēsise kūlje all Priekuļis.

KUI PALJU
JAOTISI
ON KELLA
NUMBRILAUAL?
LOE
KOKKU!

Nobedasti seadis Pāhklināpp oma kasuka korda ja mōlemad asusid teele – ūks ōhus lennates, teine pikkade hūpetega mōōda maad.

"Vaata ainult, et sa kogemata Veismani mōisani ei hūppa vōi Raunise jōkke ei potsata, sellel on hirmus sūgav org," hoiatas Valters.

E. Veidenbaumsi memoriaalmuuseum Kalāčis
Tutvuge lāti luuletāja Eduards Veidenbaumsi elu ja tegevusega ning 19. sajandi Pohja-Lāti talu tōōriistadega. Pārast korralikku vihtlemist toelises suitsusaunas saab puhata tiigi āāres lokketule ūmber.
"Kalāči", Liepas pag.
t. +371 25601677
GPS 57.3955, 25.4780

Brīvnieki rajad
Kosutage end looduses ja oppige tundma linde, otsige ūles ūhtekokku 26 puidust nikerdatud kakku ja 18 iidset lātlaste mārki. Silma roomustab maastik kūmne tiigi, kūngaste ja orgude, metsa ja aasadega.
Pie z/s "Brīvnieki", Veselavas pag.
GPS 57.2908, 25.4950

Pāikesepark Priekuļis
Siin saab mārāta kellaēega suure pāikesekalla jārgi. Kontrollige, kas teil jāāb veel ēega, et tāiēndada jouvarusid terviserajal ja vaadata, kuidas kasvavad peenral kartulid, hērnēd ja raps.
Cēsu prospekts 7, Priekuļi
GPS 57.3121, 25.3547

Krūmiņi Leivamāja
Saab ise valmista da sotkuda pirukatainast, kūpsetada ja maitsta koos sopradega pūhadekooke, sūūdāta loket ja keeta teed, nautida ahjus kūpsetatud musta leiba meega. Loodusrajal pakub ēlamusi aasaaēgāde vahēldumīne, voimalus tāhista da pūhi ēhēdas talus!
"Krūmiņi" Liepas pag.
t. +371 26887921
GPS 57.3139, 25.3623

Suur Porgu (Lielā Ellīte)
Vaadāke, kas leiate ūles kurādikese, kes ēeg-ājalt Suure Porgu nīmēlises koopas ēlutseb. Ūurige paljāndi maālist vōrmi, mīlle mōodustāvad ērisugused nukid, nīšid, oonsused ja Lātis āinulaadne ārkaād.
Rūpnīcas iēla, Liepa
GPS 57.3839, 25.4273

Bassein Rīfs
Basseinīs saab oppida ūjuma, pārast pikka reisi pāēva vōib tunda roomu pūrskaēvudēst ja saunast.
Cēsu prospekts 46a, Priekuļi
t. +371 29227544, <https://rifs.lv/>
GPS 57.3139, 25.3623

Pāhklināpp oli juba mōni ēea ēeg tagasi oma pikad hūpped lōpetānud ja vaatles nūūd oma kohutāvālt vālja venitatud ja peenīkest varju, mīs langes tāpsēlt kokku ūhēga kenasti ringi laotud kīvidēst. See on ārvatāvasti Priekuļi pāikesēkēll, mīna āga olen praēgu kēllaseier. Rōōm haaras Pāhklināpīst nagu takjanupp kasukast ja ta līppas terviserajāle ravīmtaīmī nuusutāma. Ēnne pāikesēloojāngut lōhnavad nēēd īmēhāstī!

Valmiera muuseum

Külastage rüütlike kooli, uurige välja, millega tegelesid lapsed vanasti ja kuidas saadakse toeliseks rüütliks! Siin saab valmistada nukke, mängida mängu ja teha varjuteatrit, kaunistada maalingutega kaasavoetud särki või rätti, katsetada vanu muusikariistu ja oppida tundma nende hääli, minna retkele erilisele Piimateele, et proovida kätt voi kloppimises, Leivatee lõpus aga saab maitsta ehedat lätimaist rukkileiba. Muuseumi eriprogrammidele tuleb eelnevalt registreeruda!

Bruninieku iela 3, Valmiera,
t. +371 64223620,
www.valmierasmuzejs.lv
GPS 57.5393, 25.4288

Gauja tramm

Laevasoit mööda Gaujat, mille jooksul saab sisse elada kapteni rolli ja kuulata Münchhauseni väärilisi lugusid ning usutavaid ja usumatuid legende Valmierast. Saate näha Kitsede kärestikku (Kazu krāces) ja julgemaid paa-disoitjaid, soita karusselliga keset Gaujat ja testida, kus on koige valjem kaja – kas Gauja silla all? Kas tead, mis voi kes on Dzelzitis ja Valis?

Laivu piestātne, Pilskalna iela 2, Valmiera, t. +371 27828221,
www.gaujastramvajs.lv
GPS 57.5381, 25.4284

Gauja Järskude kallaste Tundmuste park ja rada puude otsas

2,7 km pikkuse raja saab kondida paljajalu, mis on kaetud käbide, väikeste munakivikeste, Valmiera klaaskiust kuulikeste, kooremultši, lohna kakao ja muu loodusest pärinevaga. Voimalus proovida tasakaalu- ja muid aktraktsioone, vaadelda eriliselt kaunistatud puid, aga mis peamine – kondida maapinna kohal mööda puude vahele ehitatud rajal ja laskuda 187 meetrit üle Gauja.

Jāņa Daliņa iela 2, Valmiera,
t. +371 27879242,
www.sajutuparks.lv
GPS 57.5401, 25.4388

“Kuhu rāndad, Pāhklīnāpīke?” pobises keegi pehmelt. Hobune. Selline paharett, sest tervet hobust, mitte üksnes pead või saba, nägi Pāhklīnāpp esimest korda elus. Ah, poni! Zitiņa Valmiera mōisast. Ta on siia sōitnud puhkepāevadeks, kuni Valmiermuižas, tahutud graniitkivideest hoones, ehitatakse uus tall. Zitiņa raputab oma heledat lakka ja pobiseb rōōmsalt. “Kas sa ei tahaks nāha Valmiermuiža parki? Autoga sōidame sinna kohale poole tunniga. Seal on ilusad

ōōnsustega puud ja mōisas saab limpsida kohapeal valmistatud jātist,” ahvatles Zitiņa. Pāhklīnāpp klammerduski Zitiņale lakka ja algas sōit hobutaksoga. Lōhnas tuttavlikult Gauja järele. Mis asi see on, mis on seal Raudsilla juurde jōe kalda ligi sōitnud? Gauja tramm. Gaujal on küll vedanud – tal on nii ōhu- kui ka veetramm. Gauja tramm sōidutab mōōda jōge Raudsillast kuni Kitsede kārestikuni. Saab nāha ka Siimeoni kiriku rohelist torni ja selle vaateplatvormi.

Avoti aktiivse puhkuse keskus, BMXi muuseum ja kuulsuse saall

Saa toeliseks sportlaseks – võimalus mängida minigolfi, hüpata katapultiga, tunda end kui rohutirts kummihüpete batuudil, testida oma voimeid kaljuronimisseinal, külastada loodusrada-labürinti Puude kool ja avastada kuus saladust. BMXi muuseumis ja kuulsuse saalis saab soita kahekordse olümpia-voitja Māris Štrombergsi rattaga, millega Pekingis voideti kuldmedal! “Avoti”, Valmiermuiža, Valmieras pag., Burtnieku nov., t. +371 29499342, www.avoti.com
GPS 57.5551, 25.4424

Valmiermuiža ollepruulikoja tallid

Talli pika ajalooga ja hobuste perega saab tutvuda eluroomsa ponidaami Zita juhatusel. Olleköögis on maitsvat einet pakkudes eraldi meeles peetud koige väikesemaid maiasmokki. Pärast einet saab isu täis kiikuda ja mängida moisastiilis mänguväljakul. Valmiermuiža tallid, Dzirnau iela 15, Valmiermuiža, Valmieras pag., Burtnieku nov., t. +371 26562703, www.valmiermuiza.lv
GPS 57.5592, 25.4251

Valmiera Pūha Siimeoni kirik ja vaatetorn

Lugege kokku astmed kiriku-tornis ja kuulatage, mida ütleb kiriku kukk. Ülevaht avaneb vaade Gaujale, Valmiera Draamateatrile, uhkele sillale, Dzirnau järvele, kauguses embab sinakas udu pūhapaika Zilaiskalni ehk Sinimāge. Bruninieku iela 2, Valmiera, t. +371 64200333, www.simanadraudze.lv
GPS 57.5384, 25.4261

Valmiermuiža Zitiņa oli nīi kūlalistahke, et lubas Pāhklīnāpil oma uues lahtris pāevaune āra magada. Ōhtupoolikul korrastas kūlaline jālē oma kasuka, harjas vurrud ja oli taaskord valmis teeē asuma. Pāhklīnāpil olid meeles vana suūrpāhklīnāpi jutustused ūhest vahvast kohast Valmiera taga – Rubenest, kus elanud vapper orav nimega Ansis, kelle maha unustatud pāhklīte toel olevat ūks raskustesse sattunud inimeste pere kogu talve ūlē elanud. Pere ei unustanud seda ja kui nad kord ise kuld pāhklīte peale sattusid, ehitasid kūrtsi, mille nimeks sai Vāike Ansis ehk Mazais Ansis. Pārast mōnepāēvast hoogsat hūppamist jōudis Pāhklīnāpp jārvekese juurde, milles justkui īseēnesest veeresid ringi pallid. Hiiglaslikud nagu tāiskuu augustis. Tōeline ūllatus ootas teda āga alles ees. Tādītūtred-oravakesed karglesid mōōda oksi ja krabistasid erutunult. Oh seda rōōmu –peen Hinzenbergi nōbu on kūlla tulnud!

KAS KŌIGIL
ORAVATEL
ON
PAARILINE?
LEIA
PAARILISETA
ORAV!

Viksi muinasjutupark
Sukelduge muinasjutumaailma koos lāti kirjaniku Viksiga ning saage tutvavaks lāti laste armastatud muinasjututeģelastega nagu Čengurs, Ness ja Nesija, Rūņu Dūķītis ja teised.
Dikļi, Dikļu pag.
t. +371 26201765, 26649685
GPS 57.5971, 25.0991

Tūnnimuuseum
Vaadake, kuidas valmivad tūnnid ja proovige ka īse jārēle, kasutades tūnnide valmīstamīseks vanu tōōriīstu. Mesi, hapukapsad – āga mida voiks vēl tūnnis sāilitada?
"Madaras", Vaidavas pag.,
t. +371 29268692, www.muca.lv
GPS 57.4309, 25.2020

Vaidava jārē
Maiustage jāātīsēga ja soītke paadiga Vaidava jārēl, seējārēl saab ehitada liīvalosse ja sulīstada jārēvees. Jārē kaldal teģutseb Valmiermuiža suvekohvik.
Vaidava, Vaidavas pag.,
GPS 57.4462, 25.2707

Toukūūlikute kasvandus Mežīņi
Tulģe kūlla sopradele kūūlikutele!
"Mežīņi", Dikļu pag.,
t. +371 29198221,
https://trusitsmans.wordpress.com
GPS 57.5475, 25.11733

Sietīņiezīse liīvakīvipaljand
Jalutage, turnīģe mōōda treppe, sōōģe mustīkaid ja ūurīģe valģēid liīvakīvikalģusid, otsīģe ūlē koopad ja tundke roomu kaunīst vaatest Gauja jole.
Vaidavas pag.
GPS 57.4285, 25.3866

Rancho veelaupark
Nautīģe veeroome nīi, et vesi prītsīb īģas suunas.
Rubene, Kocēnu pag.
t. +371 26666046,
www.ranchoparks.lv
GPS 57.4650, 25.25363

Neikenkalnsi helīde salu
Musītseerīģe helīde salus – just Dikļīst sai Lātīs āģuse kuulus laulupīdude tradītsīoon.
Dikļi, Dikļu pag.
GPS 57.5986, 25.0907

Vecupīte loodusīnfokeskus
Nāītus, voīmalus tutvuda looduse mītmekesīsēģa, votta osa looduse ūurīģe tundīdest, māģģīda keskkonnāmāģģe ja teģa pīkk matk loodusrajal.
"Vecupītes", Kocēnu pag.
t. +371 29433353,
www.daba.gov.lv
GPS 57.4859, 25.3639

Pähklinäpp tõmbus koonust kergelt roosakaks. On need oravatüdrukud alles jutupaunikud! Kuulasid-kuulasid pajatust tema seiklustest, hakkasid siis aga ise jutustama, et Brasla jõe kaldal olevat Vējiņi linnamägi ja selle kõrval olevat olnud põld, kuhu kord kadunud inimene koos adra ja terve hobusega, aga teisel korral – traktor!

“Ei nad tühja lobise,” sekkus vestlusesse mutt. “Küll ise näed! Tuleb minna mööda teed 87 meetri kõrgusest Baukalnsi mäest alla Plācise küla juurde ja kui märkad ilusat Lielstraupe lossi värviliste akendega, tuleb teisel pool teed edasi minna viitade järgi. Vējiņi linnamäe juures, Brasla jõe kaldal. Küllap sa selle välja nuusid.”

Mõni öö hiljem seisis Pähklinäpp Vējiņi koopa suu ees ja tundis pimeduses selgesti vee lõhna. Käpad ei tahtnud märjaks saada. Trepil lõppu oli keegi väikeste loomakeste sõber jätnud männikoorest laevukese. Pähklinäpp vedas oma paadi madalasse vette ja sättis end liikuma sinnapoole, kus koopasügavuses helkis maa-alune järv.

VÄRVI PILT ÄRA!

Apaļkalnsi kāmping

Seadke end oma öömajakeses sisse. Saab hüpata batuudil ja soita katamaraaniga Raiskumsi järvel. “Apaļkalns”, Raiskuma pag., t. +371 29448188, www.apalkalns.lv GPS 57.3174, 25.1479

Ungurmuīža mois

Vana mois on vähemalt 20 korda vanem kui selle väike külastaja. Siin saab mängida moisapargi mängude aias ja mängumajakeses. Ümbrusega saab tutvuda ekskursioonide ja erinevate ülesannete vahendusel. Talvel võimalus suustada moisapargis tiigijääl. Ungurmuīža, Raiskuma pag., t. +371 22007332, www.ungurmuiza.lv GPS 57.3625, 25.0887

Vējiņi maa-alused järved

Siin asuvad järved, mis talviti ei jäätu, sest asuvad maa all. Pannkookide küpsetamine lokkel, talvel kohtumine jouluvanaga, kes soidab ehtsas hobusaanis, ja võimalus lobutseda kinke valmistades. Töötoas osalemiseks andke tulekust eelnevalt teada! “Vējiņi”, Straupes pag., t. +371 29354189, www.pazemesezeri.lv GPS 57.3398, 24.9071

Mārkulīči jahispordi- ja puhkevāljak

Proovige laskmist erinevatest relvadest, alates vibust ja lopetades püssiga, järgides kogenud instruktorite nõuandeid. Relvad ja märklauad on kohandatud erinevate vanusegruppide vajadustele vastavaks, alates viiendast eluaastast. Palume tulekust ette teatada! “Mārkulīči”, Straupes pag., t. +371 29464946, www.markulici.lv GPS 57.3005, 24.9087

Ezeriņi loomiguline töötuba

Siin saab näha puidust ja metallist kujusid – väikseid ja suuri, naljakaid ja tosiseid. Majakest valvab Lāti suurim ämblik. Tulge ja näidake oma loomigulisust, kaunistades maalingutega kas kivi või ka kruusi, millest pärast oma lemmikjooki rüübates saate meenutada muljeid Ezeriņist. Andke tulekust kindlasti ette teada! “Ezeriņi”, Stalbes pag., t. +371 26371928, www.ezerini.lv GPS 57.3757, 25.0391

“Mis sa räägid?!” hüüdis kobras juba mitmendat korda Pähklinäpi jutustusele vahele, patsutades kergelt sugulase kasukat, mis nüüdseks oli pärast hullumeelset seiklust juba tublisti kuivada jõudnud.

Kui Pähklinäpp oli oma laevukesel rännanud mööda kitsenenud koobast teise maa-aluse järveni, näitas üks vaevu tajutav hoovus kätte, kuskohas voolas järve allikas. Seal võiks ehk olla mingisugune pragu, oletas Pähklinäpp, ja, tõmmanud kopsud õhku täis, sukeldus. Peaaegu kahe meetri sügavuses, järve põhjas, suutsid Pähklinäpi ööhämarusega harjunud silmad hoomata valgusvoogu ja julge rändur otsustas järele uurida, kas siitkaudu oleks võimalik pääseda välja, Brasla jõkke. Mis peamine – laevukest ei tohtinud kaotada, sestap sidus Pähklinäpp sõiduvahendi omale käpa külge.

“See oli mõistlik,” kiitis kobras, ise pajukrõbuskite järele küünitades.

Hirmsasti nälginuna rändas Pähklinäpp lõpuks Braslat mööda Gaujani ja koju.

“Nüüd tuleb sul küll talveks head-paremat varuda ja korralikult välja magada,” lausus kobras südamlikult. Pähklinäpp aga silmitses helkival pilgul Gauja jõe vett, mis voolas aina mere poole.

Tekst:
Ieva Rupenheite

Illustratsioonid:
Agija Staka-Jansone

Tõlkija:
Aive Mandel

Koostaja:
Kaardikirjastus Jāņa sēta

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**KASUTA
MOBIILĀPPI
ENTER GAUJA!**

GooglePlay

AppStore

